

K-Sekretariatet

Medlemmene i kontrollutvalget i Kåfjord kommune

Ordføreren

KomRev NORD v/oppdragsansvarlig revisor Doris Gressmyr

KomRev NORD v/oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Margrete Mjølhus Kleiven

Deres ref.:

Vår ref.: 16/22/426.5.1/AH

Saksbeh.: Audun Haugan

E-postadr.: audun@k-sek.no

Telefon:

91 69 18 42

Dato:

25.05.2022

TILLEGGSSINNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET I KÅFJORD KOMMUNE

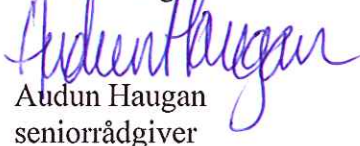
Møtested: Kommunestyresalen på rådhuset, Olderdalen

Møtedato: Torsdag 2. juni 2022

Tid: Kl. 11.00

Vedlagt følger sakliste og saksdokumenter til to tilleggssaker.

Med vennlig hilsen

Audun Haugan
seniorrådgiver

K-Sekretariatet

SAKLISTE

Utvalg: Kontrollutvalget i Kåfjord kommune
Møtedato: Torsdag 2. juni 2022
Tid: Kl. 11.00
Møtested: Rådhuset Olderdalen - kommunestyresalen

Saknr	Tittel	Unnt. off.
17/2022	Forenklet etterlevelseskontroll 2021 - startlån	
18/2022	Revisjonsbrev 26 – 2021 - startlån	

Utvalg: Kontrollutvalget i Kåfjord kommune	Saksnummer: 17/2022	Møtedato: 02.06.2022	Saksbehandler: Audun Haugan
---	-------------------------------	--------------------------------	---------------------------------------

FORENKLET ETTERLEVELSESKONTROLL FOR 2021 – STARTLÅN

Innstilling til vedtak:

1. Kontrollutvalget registrerer at revisors attestasjonsuttalelse etter forenklet etterlevelseskontroll for 2021 er en uttalelse med forbehold og at den viser at det er funnet svakheter ved begrunnelsen av vedtakene, samt at det er gitt større startlån enn det etter retningslinjene er anledning til.
2. Revisors forbehold følges opp ved behandlingen av revisjonsbrev 26.

Saken gjelder:

Forenklet etterlevelseskontroll – behandling av attestasjonsuttalelse fra revisor.

Vedlegg til saken:

- Attestasjonsuttalelse fra revisor datert 07.01.2022 med vedlegg.

Saksutredning:

1. BAKGRUNN FOR SAKEN

Regnskapsrevisor har i tidligere lov hatt som hovedoppgave å gjennomføre en finansiell revisjon. Finansiell revisjon vil – grovt sagt – si å kontrollere at kommunens årsregnskap ikke inneholder vesentlige feil. Under finansiell revisjon vil regnskapsrevisor hovedsakelig rette revisjonen mot de delene av økonomiforvaltningen som har betydning for årsregnskapet.

I forbindelse med utarbeidelsen av ny kommunelov mente Stortinget – etter forslag fra lovutvalget og departementet – at det også var behov for en bredere kontroll. Regnskapsrevisors mandat ble derfor utvidet med en «forenklet etterlevelseskontroll». Dette skal være en fast kontroll av de delene av økonomiforvaltningen som ikke nødvendigvis blir kontrollert under den finansielle revisjonen. Kontrollen skal altså være en kontroll av økonomiforvaltningen i *forlengelsen* av den finansielle revisjonen og skal som utgangspunkt rette seg mot de delene av økonomiforvaltningen som revisor ikke har gjennomgått ved sin finansielle revisjon.

Formålet med kontrollen er å bidra til å forebygge og avdekke alvorlige feil og mangler i den sentrale økonomiforvaltningen i kommunen. Dette vil styrke grunnlaget for at kontrollutvalget

kan ivareta sitt ansvar for å føre kontroll med at økonomiforvaltningen i kommunen foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak, jf. bestemmelsen i kommunelovens § 23-2, første ledd, bokstav b.

Bestemmelsen om forenklet etterlevelsesk kontroll har blitt nedfelt i kommunelovens § 24-9 som sier:

«Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.

Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen.

Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen.»

Som det kommer frem av bestemmelsen innebærer oppgaven at revisor skal se etter om kommunens økonomiforvaltning «i hovedsak» foregår i samsvar med lover og forskrifter og vedtak. For det første må dette forstås slik at kontrollen rettes mot sentrale deler av økonomiforvaltningen, det vil si hvor feil og mangler vil kunne få vesentlige økonomiske konsekvenser, eller ha stor betydning for tilliten til kommunens økonomiforvaltning. For det andre må dette forstås slik at kontrollen som utgangspunkt rettes mot om grunnleggende og overordnede krav til at økonomiforvaltningen etterleves.

Utvidelsen av revisors oppgave må ses på bakgrunn av begrensede økonomiske rammer, og kontrollen skal derfor være forenklet og skal kunne utføres ved hjelp av enkle kontrollhandlinger. Det er ikke et krav om at revisor skal kunne bekrefte at økonomiforvaltningen uten unntak foregår i samsvar med lover og forskrifter mv. Det kreves derfor ikke at revisor skal foreta kontroll av alle detaljer på et område eller i en sak.

Et naturlig utgangspunkt for å kunne uttale seg om økonomiforvaltningen i hovedsak etterlever bestemmelser og vedtak, vil kunne være at revisor ser på om kommunen har systemer for å overholde sentrale lovbestemte krav og kommunens egne reglementer og vedtak, og om systemene følges. Eksempelvis kan dette gjelde om selvkostprinsippet overholdes, at anskaffelser bygger på konkurranse, likebehandling og åpenhet, at finansforvaltningen foregår i samsvar med kommunens finansreglement, og at det ikke foreligger vesentlig finansiell risiko i kommunens finansforvaltning. Andre områder som har vært nevnt er, tilskuddsforvaltning og kontraktsoppfølging.

Som nevnt i loven skal kontrollen basere seg på en «risiko- og vesentlighetsvurdering». I dette ligger det en vurdering opp mot de sentrale områdene innenfor kommunens økonomiforvaltning, og kontrollen må rettes mot områder der risikoen for vesentlige feil og mangler er størst. Hvilke kontrollhandlinger som skal utføres og hvor langt kontrollhandlingene skal gå for å avdekke eventuell manglende etterlevelse, må bygge på risiko- og vesentlighetsvurderingen og det som ellers vil følge av god kommunal revisjonsskikk.

Verken loven eller revisjonsforskriften regulerer nærmere i detalj hvordan revisor skal utføre sitt arbeid under kontrollen. Det vil derfor være opp til god kommunal revisjonsskikk å definere de nærmere avgrensningene av innholdet i revisors plikter. Det samme gjelder avklaringer av hvor grensen mellom etterlevelserevisjon og forvaltningsrevisjon skal gå.

Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) og Den norske Revisorforening (DnR) har i denne sammenheng utarbeidet en standard «God kommunal revisjonsskikk RSK 301 for forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen».

Begrepet «vesentlig betydning for økonomiforvaltningen» er omtalt i RSK 301. I standarden er vesentlighet definert ut fra to forhold:

- Kvantitativ vesentlighet; beløpsstørrelse relatert til kommunen eller enkeltinnbyggere eller en gruppe innbyggere
- Kvalitativ vesentlighet; dreier seg om områder hvor mangler kan ha vesentlig betydning for økonomiforvaltningen på grunn av potensielt omdømmetap og samfunnsmessig aktualitet, selv om manglene ikke har vesentlig beløpsmessig betydning.

Områder for forenklet etterlevelseskontroll kan være finansforvaltningen, selvkostområdene, offentlige anskaffelser og offentlig støtte. Andre eksempler kan være beregning av driftstilskudd til private barnehager, andre tilskudd/overføringer til private, konsesjonsvilkår, kontraktsoppfølging m.m. Denne listen er ikke uttømmende. Det vil være en konkret risiko- og vesentlighetsvurdering for den enkelte kommune som er avgjørende for hvilke områder som velges ut for kontroll.

Revisor skal senest 30 juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget med kopi til kommunedirektøren om resultatet av kontrollen. Uttalelsen skal avgis med moderat sikkerhet. Avvik som fører til en modifisert uttalelse, skal kommuniseres til kontrollutvalget i nummerert brev.ⁱ

2. ATTESTASJONSUTTALELSEN

Revisor har kontrollert kommunens tildeling av startlån og har kontrollert

- Om kommunen skriftlig har begrunnet tildelingen ut fra kravene i forskriften § 5-4.
- Om kommunen følger økonomireglementet med hensyn til hvor mye som kan tildeles i lån i hvert enkelt tilfelle.

Revisor har hentet vurderingskriterier fra:

- Forskrift om lån fra Husbanken, kapittel 5 Startlån, § 5-4 Tildeling av startlån
- Økonomireglement for Kåfjord kommune, kapittel 12 Retningslinjer for tildeling av startlån, punkt 12.3 «Låneutmåling», vedtatt den 25.06.2014.

Revisors uttalelse er en uttalelse med forbehold. Grunnlaget for forbeholdet er:

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis finner vi at kommunen ikke har begrunnet eller dokumentert skriftlig tildelingene av startlån ut fra vilkårene i § 5-4 i forskrift om lån fra Husbanken. Forskriftens § 5-4 stiller krav til at vurdering av behovsprøving skal gjøres, men det stilles ikke krav om skriftliggjøring. Vi ser det som en svakhet at tildelinger ikke er skriftlig begrunnet, da dette vanskeliggjør etterprøvbareheten.

ⁱ RSK 301 pkt. 15 -17

Ved kontrollen har vi avdekket at kommunen ikke har fulgt eget økonomireglement, kapittel 12, med hensyn til punkt 12.3 Låneutmåling. I alle tre fremlagte saker er startlån gitt utover retningslinjenes vedtatte størrelser. Vi viser til revisjonsbrev 26 (2021) om forholdet.

3. SEKRETARIATETS VURDERING

Det fremgår av uttalelsen at det er funnet svakheter ved begrunnelsen av vedtakene om startlån, samt at det er gitt startlån som er større enn det retningslinjene gir anledning til.

Når det gjelder vurderingen opp mot forskriftens § 5-4, synes det bare vurdert om kommunen i sitt vedtak har skriftliggjort/begrunnet at vilkårene i § 5-4 er oppfylt; altså ikke en vurdering av om vilkårene er oppfylt. I så fall er spørsmålet hvilke krav som gjelder til vedtaket og dets begrunnelse, og sekretariatet kan vanskelig se at disse kravene kan vurderes ut fra forskrift om lån fra Husbanken § 5-4. Reglene for begrunnelse av vedtak finnes bl.a. i forvaltningsloven §§ 23 og 24. Sekretariatet er også noe usikker på om en slik kontroll vil rette seg mot en etterlevelse av bestemmelser for «økonomiforvaltningen».

Når det gjelder størrelsen på startlån, er kommunens etterlevelse vurdert opp mot økonomireglementet, kapittel 12 Retningslinjer for tildeling av startlån, punkt 12.3, hvor det er sagt:

«Låneutmålingen fastsettes etter følgende normer:

- Ved nybygging - finansieres inntil 20 %.*
- Ved kjøp av bolig - finansieres inntil 40 % av kjøpesummen, samt 100 % finansiering ved ombygging/rehabilitering av samme bolig jfr pkt 10.2 b - Utbedring av bolig.*
- Finansiering med inntil 100 % på spesielle vilkår jfr pkt 10.2 f - Lån på spesielle vilkår.*
- Omkostninger kommer i tillegg.*
- Lånets størrelse vil også avhenge av den enkeltes økonomi og annen lånegivers låneutmåling.»*

Kommunedirektøren har i sin tilbakemelding sagt:

Revisjonen har rett i at vi ikke har fulgt egne retningslinjer her. Disse er i utgangspunktet utformet for situasjonen da privatbankene var mer villig til å gi boliglån også i distriktene. Vi hadde da også en avtale med Sparebank 1 Nord Norge slik at de fleste boligsakene kunne løses ved at banken ga 60% lån mens kommunen ga 40%. Sparebanken fikk da første prioritets sikring.

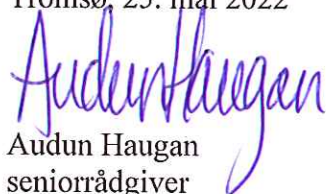
Etter hvert har privatbankene blitt mer og mer restriktive med boliglån. Likevel har vi et krav om at de som søker startlån først må søke i privatbank. Om de ikke får lån der, eller ikke får tilstrekkelig med lån, kan vi se om bolig kan realiseres med startlån. Om vi i dag skulle følge de kommunale retningslinjene så hadde kanskje kun 10% av de som søker om startlån kunnet få dette. Vi har dermed lagt oss mer mer på Husbankens retningslinjer for låneutmåling hvor det fokuseres mer på tilbakebetalingsevne.

Imidlertid skulle retningslinjene først ha vært endret av kommunestyret hvilket ikke er gjort. I kommunenes nye økonomireglement som er under utarbeiding er disse spesifikke grensene for tildeling foreslått opphevet.

Etter sekretariatets syn er det i siste punkt sagt at «*lånets størrelse vil også avhenge av den enkeltes økonomi og annen lånegivers låneutmåling.*» Det fremtrer uklart om denne bestemmelsen – satt av kommunestyret - også gir anledning til å fravike maksimalgrensene gitt i de øvrige retningslinjene. Sekretariatet legger imidlertid til grunn at dette er vurdert og at revisor vil redegjøre for dette under gjennomgangen av den forenklede etterlevelseskontrollen.

De forhold som er påpekt i attestasjonuttalelsen følges i alle tilfelle opp ved behandlingen av revisjonsbrev 26.

Tromsø, 25. mai 2022

Audun Haugan
seniorrådgiver

Til kontrollutvalget i Kåfjord kommune

Uavhengig revisors attestasjonsuttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen.

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Kåfjord kommunes etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på følgende områder:

Kontroll av etterlevelse av reglene ved tildeling av startlån, hvor vi kontrollerer

- Om kommunen skriftlig har begrunnet tildelingen ut fra kravene i forskriften § 5-4.
- Om kommunen følger økonomireglementet med hensyn til hvor mye som kan tildeles i lån i hvert enkelt tilfelle.

Vurderingskriterier er hentet fra:

- Forskrift om lån fra Husbanken, kapittel 5 Startlån, § 5-4 Tildeling av startlån
- Økonomireglement for Kåfjord kommune, kapittel 12 Retningslinjer for tildeling av startlån, punkt 12.3 «Låneutmåling», vedtatt den 25.06.2014.

Vi har kontrollert tre utvalgte startlån utbetalt i 2021.

Ledelsens ansvar for etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen

Kommunedirektøren er ansvarlig for å etablere administrative rutiner som sørger for at økonomiforvaltningen utøves i tråd med bestemmelser og vedtak, og at økonomiforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

Vår uavhengighet og kvalitetskontroll

Vi har utført oppdraget i samsvar med etiske retningslinjer for revisjonsselskapet, som inneholder uavhengighetskrav og andre krav basert på grunnleggende prinsipper om integritet, objektivitet, faglig kompetanse og tilbørlig aktsomhet, fortrolighet og profesjonell opptreden.

I samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQC 1 Kvalitetskontroll for revisjonsfirmaer som utfører revisjon og forenklet revisorkontroll av regnskaper samt andre attestasjonsoppdrag og beslektede tjenester) har KomRev NORD IKS et tilstrekkelig kvalitetskontrollsystem, herunder dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering.

Våre oppgaver og plikter

Vår oppgave er å avgi en uttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på grunnlag av bevisene vi har hentet inn. Vi har utført vårt attestasjonsoppdrag med moderat sikkerhet i samsvar med kommunelovens regler og RSK 301 Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen. Standarden krever at vi planlegger og gjennomfører oppdraget for å oppnå moderat sikkerhet for hvorvidt det foreligger vesentlige feil eller mangler ved etterlevelse av bestemmelser og vedtak i kommunens økonomiforvaltning på det området vi har foretatt forenklet etterlevelseskontroll.

Vi baserer oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering som er lagt frem for kontrollutvalget.

Besøks-/postadresse	Avdelingskontor:	Telefon:	Organisasjonsnummer:
Sjøgt 3 9405 HARSTAD www.komrevnord.no	Bodo, Finnsnes, Leknes, Narvik, Sortland, Sjøvegan, Svolvær, Tromsø post@komrevnord.no	77 04 14 00	986 574 689

Utføring av et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet i henhold til RSK 301, innebærer å utføre handlinger for å innhente bevis for at bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen etterleves. Typen, tidspunktet for og omfanget av de valgte handlingene er gjenstand for revisors skjønn. Moderat sikkerhet har klart lavere sikkerhetsgrad enn betryggende sikkerhet, og vi gir derfor ikke uttrykk for samme nivå av sikkerhet som i en revisjonsberetning.

Vi mener at vi har innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig bevis som grunnlag for vår konklusjon.

Grunnlag for konklusjon med forbehold

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis finner vi at kommunen ikke har begrunnet eller dokumentert skriftlig tildelingene av startlån ut fra vilkårene i § 5-4 i forskrift om lån fra Husbanken. Forskriftens § 5-4 stiller krav til at vurdering av behovsprøving skal gjøres, men det stilles ikke krav om skriftliggjøring. Vi ser det som en svakhet at tildelinger ikke er skriftlig begrunnet, da dette vanskeliggjør etterprøvbareheten.

Ved kontrollen har vi avdekket at kommunen ikke har fulgt eget økonomireglement, kapittel 12, med hensyn til punkt 12.3 Låneutmåling. I alle tre fremlagte saker er startlån gitt utover retningslinjenes vedtatte størrelser. Vi viser til revisjonsbrev 26 (2021) om forholdet.

Denne uttalelsen er utelukkende utarbeidet for å gi kontrollutvalget et bedre grunnlag for å ivareta sitt påse ansvar med økonomiforvaltningen og til Kåfjord kommunes informasjon, og er ikke nødvendigvis egnet til andre formål.

Tromsø, 07.01.2022

Doris Gressmyr
Oppdragsansvarlig revisor

TIL Kåfjord kommune
v/kommunedirektøren

Deres ref:	Vår ref:	Saksbehandler:	Telefon:	Dato:
	490	Tove Pettersen tp@komrevnord.no	77 60 05 23	16.12.21

UTTALELSE FRA LEDELSEN – FORENKLET ETTERLEVELSESKOTROLL 2021

I den nye kommunelovens § 24-9 er revisor gitt en ny oppgave der vi skal se etter om kommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak. Dette gjøres gjennom en såkalt forenklet etterlevelseskotroll som skal utføres av regnskapsrevisor. Intensjonen til lovutvalget var at denne kontrollen er naturlig å gjennomføre parallelt med ordinær revisjon. Resultatet skal rapporteres til kontrollutvalget i en egen attestasjonsuttalelse med kopi til kommunedirektøren.

Revisjonskomiteen i Norges Kommunerevisorforbund har utarbeidet en revisjonsstandard for forenklet etterlevelseskotroll med økonomiforvaltningen, RSK 301. Her står det at revisor i forbindelse med denne kontrollen skal innhente en uttalelse fra ledelsen som blant annet skal sikre at all relevant informasjon er gitt. En slik uttalelse følger vedlagt.

I dette brev gir vi en beskrivelse av kontrollen og en oppsummering av våre funn. Vi ber kommunens ledelse lese gjennom funnene og ber om tilbakemelding på de to punktene under avsnittet «konstaterte funn/svakheter/mangler».

Utført kontroll

For 2021 har vi gjort en forenklet etterlevelseskotroll av «Startlån». Valg av område for kontroll er gjort etter en risikovurdering forelagt kontrollutvalget.

Formålet med kontrollen er å se etter om kommunen følger regelverket for tildeling av startlån, ved å se på

- Om kommunen skriftlig har begrunnet tildelingen ut fra kravene i forskriften § 5-4.
- Om kommunen følger økonomireglementet med hensyn til hvor mye som kan tildeles i lån i hvert enkelt tilfelle.

Vi har kontrollert tre lånesaker med følgende saksreferanser: 6qe4rw, pw5rwe, kbbrbq.

Ved en forenklet etterlevelseskotroll setter vi på bakgrunn av formålet opp vurderingskriterier vi skal måle våre funn opp mot. Følgende vurderingskriterier er lagt til grunn for kontrollen:

1. Forskrift om lån fra Husbanken, kapittel 5 Startlån, § 5-4 Tildeling av startlån
2. Økonomireglement for Kåfjord kommune, kapittel 12 Retningslinjer for tildeling av startlån, punkt 12.3 «Låneutmåling», vedtatt den 25.06.2014.

Konstaterte funn/svakheter:

1. Vi mener at det er en svakhet at det i to av de tre fremlagte saker mangler en skriftlig begrunnelse for at lånene ble innvilget/ tildelt, vurdert opp mot kriteriene i forskriftens § 5-4 Tildeling av startlån.
2. Økonomireglementets kapittel 12 Retningslinjer for tildeling av startlån, punkt 12.3 «Låneutmåling», er ikke fulgt ved tildelingen. I de tre fremlagte saker er startlån gitt utover økonomireglementets vedtatte beløpsgrenser/ prosentsats.

Ut fra våre funn ber vi om tilbakemelding på punkt 1 og 2.

Konklusjon:

Ut fra de vurderingskriterier vi har satt opp så er vi blitt oppmerksomme på at Kåfjord kommune ikke kan dokumentere å ha etterlevd bestemmelsene i forskrift om lån fra Husbanken § 5-4 som gjelder begrunnelse for tildeling av startlån, og at de har gått utover egne vedtatte retningslinjer for beløpsgrenser ved tildelingen.

Vedlagt følger «uttalelse fra ledelsen». Vi ber om at denne, sammen med deres tilbakemeldinger på konstaterte funn/svakheter, signeres og sendes oss innen 08.01.21. Kom gjerne med flere tilbakemeldinger dersom det er ønskelig.

Med hilsen

Doris Gressmyr
Oppdragsansvarlig revisor

Vedlegg

Til
KomRev NORD IKS
v/ Doris Gressmyr

Uttalelse fra ledelsen vedrørende forenklet etterlevelseskontroll av «Startlån» i Kåfjord kommune.

Ledelsens ansvar

1. Vi er kjent med, og har oppfylt vårt ansvar for å utforme og iverksette en hensiktsmessig intern kontroll for å sikre etterlevelse av lov, forskrift, egne reglementer og vedtak.
 - o Funn/svakheter kommenteres i eget vedlegg
2. Vi bekrefter at vi har gitt revisor all informasjon som er relevant og vesentlig for forenklet etterlevelseskontroll av «Startlån» og som vi er kjent med.
3. Vi kjenner ikke til at det er manglende etterlevelse av lov, forskrift, egne reglementer eller vedtak i kommunen.
 - o Funn/svakheter kommenteres i eget vedlegg

Olderdalen, den

Trond Arne Hoe
Kommunedirektør

Komrev Nord Iks
Sjøgata 3
9405 HARSTAD

Unntatt offentlighet
§ 13 1. ledd, jf. fvl. § 13 1.
ledd nr. 1

Deres ref:

Vår ref
21/263 - 28

Dato
04.01.2022

Svar - Forenklet etterlevelseskontroll

Viser til revisjonens henvendelse av 16/12-21 angående kommunens rutiner ved startlån.
Vi legger under inn utklipp av revisjonens brev og med våre kommentarer deretter:

Konstaterte funn/svakheter:

1. *Vi mener at det er en svakhet at det i to av de tre fremlagte saker mangler en skriftlig begrunnelse for at lånene ble innvilget/ tildelt, vurdert opp mot kriteriene i forskriftens § 5-4 Tildeling av startlån.*

Vår kommentar: Slik vi tolker § 5-4 så er det ikke krav om at begrunnelsen skal være skriftlig. Det står at «I vurderingen» skal kommunen legge vekt på osv.....
Det gjøres også ganske mange vurderinger i startlånsaker. Ikke alle disse gjøres i skriftlig form. I mange tilfeller så ser vi heller ikke behov for å bruke tid på begrunnelser om vi vurderer søkerne til å være i målgruppa. Om det oppstår tvil i ettertid så har vi jo alt av dokumenter tilgjengelig og kan der kvalitetssikre om søker virkelig er i målgruppa. Vi skal imidlertid ta en intern diskusjon om dette og se om vi skal legge mer tid i å begrunne vedtakene.

2. *Økonomireglementets kapittel 12 Retningslinjer for tildeling av startlån, punkt 12.3 «Låneutmåling», er ikke fulgt ved tildelingen. I de tre fremlagte saker er startlån gitt utover økonomireglementets vedtatte beløpsgrenser/ prosentsats.*

Vår kommentar: Revisjonen har rett i at vi ikke har fulgt egne retningslinjer her. Disse er i utgangspunktet utformet for situasjonen da privatbankene var mer villig til å gi boliglån også i distriktene. Vi hadde da også en avtale med Sparebank 1 Nord Norge slik at de fleste boligsakene kunne løses ved at banken ga 60% lån mens kommunen ga 40%
Sparebanken fikk da første prioritets sikring.
Etter hvert har privatbankene blitt mer og mer restriktive med boliglån. Likevel har vi et krav om at de som søker startlån først må søke i privatbank. Om de ikke får lån der, eller ikke får tilstrekkelig med lån, kan vi se om bolig kan realiseres med startlån. Om vi i dag skulle følge de kommunale retningslinjene så hadde kanskje kun 10% av de som søker om startlån kunnet få dette.

Vi har dermed lagt oss mer mot på Husbankens retningslinjer for låneutmåling hvor det fokuseres mer på tilbakebetalingsevne.
Imidlertid skulle retningslinjene først ha vært endret av kommunestyret hvilket ikke er gjort.

I kommunenes nye økonomireglement som er under utarbeiding er disse spesifikke grensene for tildeling foreslått opphevet.

Med hilsen

Håkon Jørgensen
økonomisjef

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Ved all kontakt med avdelingen i denne sak, vennligst referer til saksnummer -*

Kopi til
Trond Arne Hoe

Utvalg: Kontrollutvalget i Kåfjord kommune	Saksnummer: 18/2022	Møtedato: 02.06.2022	Saksbehandler: Audun Haugan
---	-------------------------------	--------------------------------	---------------------------------------

REVISJONSBREV 26 – STARTLÅN

Innstilling til vedtak:

1. Kontrollutvalget viser til revisjonsbrev 26 fra KomRev Nord IKS datert 07.01.2022 og ber kommunedirektøren å gi tilbakemelding til kontrollutvalget om hvilke tiltak som er eller vil bli iverksatt for å sikre at startlån ytes i samsvar med retningslinjene.
2. Rådmannens tilbakemelding sendes kontrollutvalget med kopi til revisjonen. Kontrollutvalget ber revisjonen – uoppfordret – om å gi en vurdering av rådmannens svar så snart det foreligger til kontrollutvalget.
3. Frist for kommunedirektøren tilbakemelding settes til 15. august 2022.

Saken gjelder:

Behandling av revisjonsbrev 26 fra revisor – startlån.

Vedlegg til saken:

1. Revisjonsbrev 26 datert 07.01.2022

Saksutredning:

1. BAKGRUNN

Revisor har i visse tilfeller plikt til å utstede nummererte brev om vesentlige forhold han har oppdaget ved utførelsen av revisjonsarbeidet. Reglene om dette finnes i kommunelovens § 24-7, som bl.a. sier:

Revisor skal gi skriftlige meldinger om

- a) vesentlige feil som kan føre til at årsregnskapet ikke gir riktig informasjon*
- b) vesentlige mangler ved registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger*
- c) vesentlige mangler ved den økonomiske internkontrollen*
- d) manglende eller mangelfull redegjørelse i årsberetningen for vesentlige budsjettavvik*
- e) enhver mislighet*
- f) hvorfor han eller hun ikke har skrevet under på oppgaver som kommunen eller fylkeskommunen og som revisor etter lov eller forskrift skal bekrefte*

g) *hvorfor han eller hun sier fra seg revisjonsoppdraget.*

Meldinger som nevnt i første ledd skal sendes i nummerte brev til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren.

Det følger av forskrift om kontrollutvalg og revisjon, § 3, siste ledd, at kontrollutvalget har plikt til å «*påse at regnskapsrevisorens påpekinger etter kommuneloven § 24-7 til § 24-9 blir rettet eller fulgt opp*».

2. REVISJONSBREV 26

Revisjonsbrev 26 er en oppfølging av den forenklede etterlevelseskontrollen, hvor det ble funnet mangler ved begrunnelsen av vedtak om startlån, samt at det var gitt større startlån enn det kommunens retningslinjer ga anledning til.

Revisjonsbrev 26 behandler kun avviket fra størrelsen på startlånene.

Revisor skriver i revisjonsbrev 26:

Kåfford kommunes Økonomireglement kapittel 12 Retningslinjer for tildeling av startlån, i punkt 12.3 «Låneutmåling» setter grenser for tildelingen:

«Låneutmålingen fastsettes etter følgende normer:

- Ved nybygging - finansieres inntil 20 %.*
- Ved kjøp av bolig - finansieres inntil 40 % av kjøpesummen, samt 100 % finansiering ved ombygging/rehabilitering av samme bolig jfr pkt 10.2 b - Utbedring av bolig.*
- Finansiering med inntil 100 % på spesielle vilkår jfr pkt 10.2 f - Lån på spesielle vilkår.*
- Omkostninger kommer i tillegg.*
- Lånets størrelse vil også avhenge av den enkeltes økonomi og annen lånegivers låneutmåling.»*

Vi har kontrollert tre lånesaker. I alle tre sakene er startlån gitt utover retningslinjenes vedtatte størrelse. Det er tildelt henholdsvis med kr 2 310 000, kr 1 020 000 og kr 1 271 000 for mye:

Søker	Tildeling innvilget Inntil	Max ihht øk.reglement av kjøpesum	Avvik
6qe4rw	3 000 000	690 000	2 310 000
pw5rwe	1 850 000	830 000	1 020 000
kbbrbq	2 171 000	900 000	1 271 000

3. KOMMUNEDIREKTØRENS MERKNADER

Kommunedirektøren har gitt merknader til den forenklede etterlevelseskontrollen, og har varslet at kommunens økonomireglement vil bli foreslått endret og beløpsgrensene utvidet.

4. SEKRETARIATETS VURDERING

Revisor har i visse tilfeller plikt til å utstede nummererte brev. Reglene om dette finnes i kommunelovens § 24-7, jf. hva som tidligere er sagt.

Revisor skal i tillegg foreta en forenklet etterlevelseskontroll av økonomiforvaltningen og rapportere resultatene til kontrollutvalget i en egen attestasjonsuttalelse. Reglene om revisors plikt til å foreta en forenklet etterlevelseskontroll står i kommuneloven § 24-9.

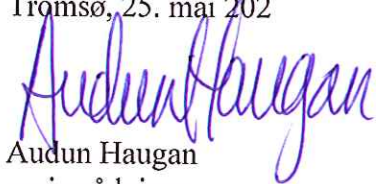
Det følger av forskrift om kontrollutvalget og revisjon, § 3, siste ledd, at kontrollutvalget har plikt til å *«påse at regnskapsrevisorens påpekinger etter kommuneloven § 24-7 til § 24-9 blir rettet eller fulgt opp»*.

Sekretariatet registrerer at RSK 301 bestemmer at revisor skal utstede revisjonsbrev dersom revisor tar forbehold i attestasjonsuttalelsen. Sekretariatet er imidlertid tvilende til om dette har vært lovens intensjon og om det er en heldig løsning. Dette da det blir en dobbeltrappering av samme forhold til kontrollutvalget. Kontrollutvalget har uansett plikt til å følge opp eventuelle forbehold i attestasjonsuttalelsen fra forenklet etterlevelseskontroll, jf. regelen i § forskriftens § 3. Sekretariatet skal imidlertid ikke problematisere dette nærmere.

I den forenklete etterlevelseskontrollen var det tatt forbehold for manglende begrunnelse av vedtakene om startlån, men dette forhold er ikke omhandlet i revisjonsbrevet. Det er uklart for sekretariatet hva som er grunnen til at dette ikke er medtatt.

Det fremgår fra kommunedirektørens svar til den forenklete etterlevelseskontrollen at han vil fremme forslag om å endre økonomireglementets beløpsgrenser. Det bør bekreftes skriftlig at så er gjort.

Tromsø, 25. mai 202

Audun Haugan
seniorrådgiver

Kontrollutvalget i Kåfjord kommune

Deres ref: Vår ref: Saksbehandler: Telefon: Dato:

 491/DG Doris Gressmyr 77 60 05 28 7.1.2022

dg@komrevnord.no

REVISJONSBREV 26 (2021) – FORENKLET ETTERLEVELSESKONTROLL 2021 STARTLÅN

I den nye kommuneloven er revisor pålagt å utføre forenklet etterlevelseskontroll. Dette er ikke revisjon, men en særskilt attestasjon som skal rapporteres til kontrollutvalget årlig. Vi valgte å gjennomføre en forenklet etterlevelseskontroll av tildeling startlån.

Formålet med kontrollen er å se etter om kommunen følger regelverket for tildeling av startlån.

Kåfjord kommunes Økonomireglement kapittel 12 Retningslinjer for tildeling av startlån, i punkt 12.3 «Låneutmåling» setter grenser for tildelingen:

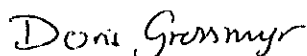
«Låneutmålingen fastsettes etter følgende normer:

- *Ved nybygging - finansieres inntil 20 %.*
- *Ved kjøp av bolig - finansieres inntil 40 % av kjøpesummen, samt 100 % finansiering ved ombygging/rehabilitering av samme bolig jfr pkt 10.2 b - Utbedring av bolig.*
- *Finansiering med inntil 100 % på spesielle vilkår jfr pkt 10.2 f- Lån på spesielle vilkår.*
- *Omkostninger kommer i tillegg.*
- *Lånets størrelse vil også avhenge av den enkeltes økonomi og annen lånegivers låneutmåling.»*

Vi har kontrollert tre lånesaker. I alle tre sakene er startlån gitt utover retningslinjenes vedtatte størrelse. Det er tildelt henholdsvis med kr 2 310 000, kr 1 020 000 og kr 1 271 000 for mye:

Søker	Tildeling innvilget inntil	Max ihht øk.reglement av kjøpesum	Avvik
6qe4rw	3 000 000	690 000	2 310 000
pw5rwe	1 850 000	830 000	1 020 000
kbbrbq	2 171 000	900 000	1 271 000

Med hilsen

Doris Gressmyr
Oppdragsansvarlig revisor

Kopi:
Kommunedirektør